

Examining Doctrinal Strategies to Counter the Promotion of Western Lifestyles through Ayatollah Khamenei's Quranic Perspective

Hossein Rezaei

PhD Candidate in Quranic Sciences and Hadith, Research Institute of Hawzah and University, Qom, Iran.

Corresponding Email: rezayimohabbat@gmail.com

<https://doi.org/10.22034/jksl.2024.453196.1342>

<https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.27833356.1403.5.4.2.6>

Article History:

Received: 2024-05-06

Revised: 2024-07-09

Accepted: 2024-08-08

Online First: 2025-01-01

Keywords

Islamic Lifestyle,

Western Lifestyle,

Doctrinal Strategies,

Quranic Perspective of Ayatollah

Khamenei

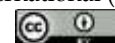
Type of Article:

Research

Abstract: An Islamic lifestyle is fundamentally rooted in a proper understanding of Quranic and narrational commandments and their practical implementation in daily life. In contrast, Western efforts aim to reshape this cultural framework by promoting their own preferred models. Ayatollah Khamenei identifies the principles of a righteous social life as inherently distinct from those of the West, defining the Islamic lifestyle as adherence to proper social norms and values derived from the Quran, the traditions of the Prophet (PBUH), and the teachings of the Imams (AS). This article explores monotheistic strategies within the Supreme Leader's thought to pave the way for a new Islamic civilization and secure both worldly and eternal well-being. The research findings categorize these strategies into various dimensions, focusing on reforming monotheistic perspectives and attitudes in individual and societal contexts. These include aspects such as religious understanding, spirituality, eschatological awareness, role modeling, emphasis on religious rituals, supplication, enjoining good and forbidding evil, marriage, and hijab. The study employs a qualitative approach, incorporating discourse analysis, grounded theory, and content analysis, with its scope covering selected oral (audio-visual) works of the Supreme Leader from 1989 to 2023.

How to cite:

Rezaei, H. (2025). Examining Doctrinal Strategies to Counter the Promotion of Western Lifestyles through Ayatollah Khamenei's Quranic Perspective. *Quran, Culture And Civilization*, 5 (4), 25-48.
doi:10.22034/jksl.2024.453196.1342

بررسی راهکارهای مهم عقیدتی مقابله با ترویج سبک زندگی غربی با تکیه بر اندیشه قرآنی آیت الله خامنه ای

حسین رضایی*

<https://doi.org/10.22034/jksl.2024.453196.1342>

<https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.27833356.1403.5.4.2.6>

دریافت: ۱۷-۰۲-۱۴۰۳
 بازنگری: ۱۹-۰۴-۱۴۰۳
 پذیرش: ۱۸-۰۵-۱۴۰۳
 انتشار آنلاین: ۱۲-۱۰-۱۴۰۳

مقاله: پژوهشی

چکیده

حقیقت سبک زندگی اسلامی، درک صحیح بایدها و نبایدهای قرآنی و روایی و به کارگیری آن‌ها در فرایند زندگی است، اما غرب در صدد تغییر این فرهنگ و ترویج آن با الگوی دلخواه خود است؛ از این رو رهبر انقلاب مبانی زندگی صحیح اجتماعی را متفاوت از غرب می‌داند و سبک زندگی اسلامی را رعایت آداب و رسوم صحیح اجتماعی و معارف اخذ شده از قرآن، سیره پیامبر ﷺ و امامان معصوم علیهم‌السلام به شمار می‌آورد. این مقاله به دنبال ارائه راهکارهای توحیدمحور در اندیشه رهبر انقلاب جهت نیل به تمدن نوین اسلامی و تأمین سعادت دنیوی و اخروی است. یافته‌های پژوهش در قالب راهکارهای عقیدتی و در ابعاد گوناگون، شامل اصلاح نگرش‌ها و بینش‌های توحیدی در ساختار فردی و اجتماعی (دین‌شناسی، معنویت‌گرایی، آخرت‌گرایی، الگوپذیری، توجه به شعائر دینی، دعا و مناجات، امر به معروف و نهی از منکر، ازدواج و حجاب) می‌شود. روش تحقیق، کیفی و با شیوه تحلیل گفتمان، داده‌بنیاد و پرداختن به تحلیل محتواست و جامعه آماری آن نیز به بررسی برخی از آثار شفاهی (دیداری و شنیداری) رهبر انقلاب از سال ۱۳۶۸ تا ۱۴۰۲ می‌پردازد.

واژگان کلیدی: سبک زندگی اسلامی، سبک زندگی غربی، راهکارهای عقیدتی، اندیشه قرآنی آیت الله خامنه ای.

استناد به مقاله:

رضایی، حسین. (۱۴۰۳). بررسی راهکارهای مهم عقیدتی مقابله با ترویج سبک زندگی غربی با تکیه بر اندیشه قرآنی آیت الله خامنه ای. فصلنامه قرآن، فرهنگ و تمدن، ۵(۴)، ۲۵-۴۸.

Doi: 10.22034/jksl.2024.453196.1342

* دانشجوی دکتری علوم قرآن و حدیث، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، قم، ایران (نویسنده مسئول). rezayimohabbat@gmail.com

خواست رهبر انقلاب و مردم ایران اسلامی ایجاد یک تمدن نوین اسلامی ایرانی است. این تمدن نوین از دو بخش تشکیل یافته است. بخش نخست ابزاری و بخش دیگر متنی و اساسی است و باید به هر دو بخش توجه کرد. بخش ابزاری عبارت است از ارزش‌هایی که امروز به‌عنوان پیشرفت و توسعه کشور مطرح می‌کنیم و مباحثی چون دانش، صنعت، اختراع، سیاست، اقتصاد، اقتدار سیاسی و نظامی، اعتبار بین‌المللی و ابزارهای تبلیغ را دربرمی‌گیرد؛ اما بخش حقیقی آن مسائلی است که متن زندگی ما را تشکیل می‌دهد و همان «سبک زندگی» است (فعالی، ۱۳۹۷، ص ۳۴). بنابراین سبک زندگی بخش اصلی و حقیقی تمدن است؛ مثل نوع مسکن، سبک ازدواج، نوع لباس، نوع خوراک، الگوی مصرف، نوع آشپزی، تفریحات، رفتار ما در فعالیت سیاسی، رفتار ما در محل کار و مدرسه و دانشگاه، رفتار ما با همسر، فرزندان، رئیس، ارباب رجوع، پلیس و مأمور دولت، سفرها، نظافت و طهارت، رفتار ما با دوست و دشمن و بیگانگان. این موارد بخش‌های اساسی و اصلی تمدن است که در متن زندگی انسان قرار دارد (اسماعیلی کنگچی، ۱۳۹۶، ص ۵۹). بنابراین سبک زندگی اسلامی از آن جهت که «سبک» است، به رفتار می‌پردازد و با شناخت‌ها و عواطف ارتباط ندارد؛ ولی از آن جهت که «اسلامی» است، نمی‌تواند با عواطف و شناخت‌ها بی‌ارتباط باشد. بر این اساس، در سبک زندگی اسلامی، عمق اعتقادات و عواطف و نگرش فرد سنجیده نمی‌شود، بلکه رفتارهای فرد ارزیابی می‌شود. اما هر رفتاری که بخواهد مبنای اسلامی داشته باشد، باید حداقل‌هایی از شناخت‌ها و عواطف اسلامی را پشتیبان خود قرار دهد (کاوپانی، ۱۳۹۲، ص ۱۸). فرضیه این پژوهش آن است که سبک زیست غربی از دو سطح ابزاری و فرهنگی تشکیل یافته است. ما بایستی سطح تکنیکی و ابزاری را از آن‌ها بگیریم، اما سبک انسانی و فرهنگی آن را نقد کنیم و فرهنگ ناب اسلامی را جایگزین آن نماییم؛ چراکه در اندیشه رهبرانقلاب که برخاسته از معارف قرآن است، هدف از ورود سبک فرهنگ غربی، تهاجم و از بین بردن ارزش‌های اصیل اسلامی و فرهنگ بومی و ملی بوده است. بنابراین از دیدگاه ایشان، قرآن کریم می‌تواند پاسخ‌گوی پرسش‌های مربوط به سبک زندگی باشد:

اگر با قرآن انس گرفتیم، آن وقت این فرصت، این مجال پیدا خواهد شد که صاحبان فکر از قشرهای مختلف، بر روی نکات قرآنی تدبیر کنند. چیزهایی را از قرآن استنباط کنند، بفهمند و به سؤالات گوناگون جواب بدهند (خامنه‌ای، ۱۳۹۶ الف).

براساس جدیدترین یافته‌های پزشکی در جهان، از جمله مقاله منتشرشده در سایت کتابخانه ملی پزشکی آمریکا، در سال ۲۰۲۲ مسلمانانی که قرآن را حفظ یا تلاوت کرده‌اند، از کیفیت زندگی بالاتر و استرس و اضطراب کمتری برخوردار بوده‌اند (نورآتیکه چه و همکاران، ۲۰۲۲، ص ۳۱). این‌ها اعتراف‌هایی است که جامعه علمی غرب نمی‌تواند منکر آن شود. سعادت بشریت هنگامی است که به نسخه شفابخش قرآن کریم عمل کند؛ چراکه سبک زندگی واقعی را معرفی کرده است. از این‌رو سبک زندگی جوامع گوناگون متناسب با فرهنگ غالب آن‌ها مشخص می‌شود و می‌توان گفت در جامعه ایرانی به‌خصوص پس از پیروزی انقلاب اسلامی، سبک زندگی مردم نشان‌دهنده هویت دینی آنان بوده است.

۱. بیان مسئله

بدون تردید، تأکیدات رهبر انقلاب ایران مبنی بر پیشرفت در بخش اصلی و حقیقی تمدن نوین اسلامی که همان مدل و سبک درست زندگی است، ضرورت و اهمیت پژوهش‌های علمی با رویکرد دین‌شناسانه را در این زمینه آشکارتر می‌کند (نجفی، ۱۳۹۳، ص ۵۱). قطار سبک زندگی هر ملتی اگر در ریل و مسیر درست حرکت کرد، آن جامعه را به سرمنزل مقصود می‌رساند و اگر از محتوا، الگوها و رفتارها یا آداب و رسوم ناصحیح بهره برد، عواقب آن را خواهد دید؛ از این رو ضروری است عملکردها و رفتارهای فردی و اجتماعی مطابق مطالبات پرودگار عالم تنظیم شود. اما امروزه الگوهای غربی با ارائه شیوه‌های نادرست و اغراض پلید، این مدل اسلامی را مورد حمله قرار داده است. تحقق الگوی سبک زندگی اسلامی، راهکاری کارآمد و مناسب و مؤثر جهت مقابله با ارزش‌های غرب در جوامع گوناگون اسلامی، به‌ویژه در ایران است. رهبر انقلاب با طرح این موضوع، راهبرد مقابله با هجمه فرهنگ غرب را الگوی ایرانی اسلامی می‌داند. این مقاله، با طرح این پرسش که «چه راهکارهایی در مقابله با ترویج سبک زندگی غربی و مدلی که از زندگی ارائه می‌دهد، کارسازتر و مؤثرتر است؟» به بیان راهکارهای عقیدتی رهبر انقلاب می‌پردازد و آن‌ها را بررسی و تحلیل می‌کند. این پژوهش، به صورت توصیفی و درعین حال تحلیلی، یافته‌ها و دیدگاه‌های غربی را از منظر رهبر انقلاب نقد و بررسی می‌کند. به دلیل وسعت موضوع، درصدد برآمدیم تنها به مهم‌ترین راهکارهای عقیدتی در ابعاد بینشی و رفتاری بپردازیم.

۲. پیشینه تحقیق

رهبر انقلاب نقش قرآن را در تمام ابعاد و شئون زندگی اجتماعی ضروری می‌داند و پی‌درپی از توسل و تمسک به آموزه‌های قرآن و قرآن‌گرایی برای برطرف کردن مشکلات جامعه سخن به میان می‌آورد. یکی از این ابعاد، سبک زندگی است (موسوی‌نیا، ۱۳۹۷، ص ۳۱). اصلاح سبک زندگی، راه اصلاح در نظام‌های اجتماعی را ممکن می‌سازد. تبیین و ترویج سبک زندگی و روش زیست مناسب، از رسالت‌های اساسی دانشگاه‌ها، حوزه‌ها، پژوهشگاه‌ها و مدارس است (عسکری و همکاران، ۱۴۰۰، ص ۲۵)؛ از این رو برای گسترش و حفظ فرهنگ و سبک زندگی اسلامی در جامعه و مقابله با سبک زندگی غربی، هریک از نهادهای آموزشی، پژوهشی، تربیتی، فرهنگی، مذهبی و اجتماعی وظیفه و مسئولیتی بر عهده دارد. ارزش‌ها و هنجارهای یک نظام اجتماعی زمانی به‌خوبی درونی و نهادینه می‌شود که ما، نخست خودمان و سپس دیگران، در زمان مقتضی و مناسب رفتاری شایسته و درخور داشته باشیم (فعال، ۱۳۹۷، ص ۴۵). از زمانی طرح سبک زندگی در میان جامعه‌شناسان غیراسلامی تاکنون، پژوهش‌های قابل توجهی از نگاه دین‌شناسی و با رویکرد تطبیقی و بیان راهکارهای آن، به‌ویژه از منظر رهبر انقلاب به‌عنوان فردی که نسبت به سبک زندگی و مسائل پیرامونی آن دیدگاه‌های نو و واقع‌بینانه دارد، بررسی نشده؛ هرچند در باب سبک زندگی از نوع هنجاری و توصیفی مباحثی مطرح شده و فعالیت‌هایی صورت گرفته است. اما هیچ پژوهشگری راهکارهای مقابله با ترویج فرهنگ غربی را به‌طور خاص و از بُعد اعتقادی، آن هم با تأکید بر اندیشه‌های قرآنی رهبر انقلاب بررسی نکرده است. کتاب سبک زندگی اسلامی ایرانی اثر احمدحسین شریفی، کتاب سبک زندگی اسلامی بر اساس تفسیر نور نوشته محسن قرائتی، کتاب‌هایی نوشته غلامحسین محرمی و سیدمحمد احسانی که سبک زندگی پیامبر ﷺ و امامان معصوم علیهم‌السلام را به تصویر می‌کشد، یا مقالاتی همچون «سبک زندگی و هویت اجتماعی جوانان» از رحمت‌آبادی و دیگران؛ «مفهوم سبک زندگی و گستره آن در علوم اجتماعی» از مهدوی کنی، «رویکرد سیستمی در تعریف سبک زندگی» از عنوانی و دیگران، «بررسی سبک زندگی و آفت‌های آن» از عسکری و همکاران، «مدل اصلاح و راهکارهای گسترش سبک زندگی» از معجد

کافی و «سبک زندگی مطلوب براساس دیدگاه ارتباطی» از معتمدی در این موضوع پدید آمده است. درباره سبک زندگی اسلامی در منظومه فکری رهبر انقلاب چند اثر به شرح زیر نگاشته شده است:

۱. کتاب سبک زندگی در اندیشه مقام معظم رهبری اثر ابوالفضل احمدی. این نویسنده مقاله‌ای هم با همین عنوان و با همکاری ابوالفضل ذوالفقاری در مجله مطالعات میان‌فرهنگی به چاپ رسانده است.
  ۲. مقاله «مؤلفه‌های سبک زندگی دینی از دیدگاه مقام معظم رهبری»، نوشته نوروز امینی.
  ۳. مقاله «واکاوی مفهومی سبک زندگی اسلامی ایرانی در اندیشه مقام معظم رهبری در آینه آیات و روایات»، نوشته سیدمحمد بنائیان.
  ۴. مقاله «ارائه الگو و تحلیل محتوای بیانات مقام معظم رهبری در باب سبک زندگی اسلامی» از جواد زروندی و نفیسه رحمانی زروندی.
  ۵. مقاله «نگاهی هستی‌شناسانه به سبک زندگی اسلامی در اندیشه مقام معظم رهبری»، از حسین حسن‌زاده.
  ۶. مقاله «جایگاه استقلال فرهنگی در سبک زندگی از نگره قرآن و مقام معظم رهبری» از سیدمهدی موسوی‌نیا و سعید جلیلیان.
- مفهوم سبک زندگی در غرب یکی از مسائل اصلی در مطالعات علوم اجتماعی، مطالعات فرهنگی، مطالعات خانواده و زنان، روان‌شناسی و اقتصاد خانواده است. پژوهشگران این بحث را از زاویه نگاه استعمارگرایانه و غیراسلامی طرح و به دیگر جوامع تزریق کرده‌اند؛ از این رو این پژوهش در صدد است برای جلوگیری از این نفوذ و هجوم همه‌جانبه، دیدگاه‌ها و راهکارهای رهبر انقلاب درباره سبک زندگی دینی را که برآمده از روح قرآن و روایات است، کنکاش و بررسی کند. خاطرنشان می‌شود، راهکارهای ارائه‌شده رهبر انقلاب در طول سالیان متمادی از ابتدای انقلاب و پس از رحلت امام راحل در باب مسائل اعتقادی، فزون‌تر از مباحث فعلی است؛ اما به دلیل گستردگی مباحث، به مهم‌ترین آن‌ها اکتفا کرده‌ایم.

۳. سبک زندگی اسلامی

«سَبَك» در زبان عربی برابر با واژه «سیره» است. در وزن «فَعْلَة»، واژه نه بر نفس عمل که بر نوع عمل دلالت دارد و اهل لغت آن را همان طریقه، هیئت، رفتار، روش و حالتی دانسته‌اند که انسان و غیر انسان بر آن حالت باشند (طریحی، ۱۳۷۵، ج ۳، ص ۳۴۰؛ [راغب‌اصفهانی، ۱۳۶۲، ص ۵۳](#)). واژه «سیره» را می‌توان معادل با سبک زندگی در فرهنگ اسلامی دانست. تفاوتی که بین مفهوم سیره و سبک زندگی می‌توان بیان کرد آن است که سبک زندگی از واژه‌های وارداتی جدید و غربی است که درباره شیوه زندگی هر انسانی مصداق می‌یابد، اما «سیره» از اصطلاحات مربوط به تاریخ اسلام و دوره گذشته است. نکته دومی این است که سیره بزرگان و صالحان دین، خود سبک خاصی از زندگی را ایجاد می‌کند که می‌شود از آن الگو گرفت (فیضی، ۱۳۹۲، ص ۳۷). بین «سبک زندگی»^۱ و مفهوم «اسلوب یا شیوه زندگی»^۲ تفاوت وجود دارد. شیوه زندگی مفهومی عام دارد و دوران ماقبل مدرن و مدرن را شامل می‌شود؛ اما سبک زندگی مفهومی متأخر است که در غرب معانی متعددی یافته است (عبدی، ۱۳۹۱، ص ۴۱). بنا بر تعریف سازمان جهانی بهداشت، سبک زندگی شیوه‌ای

1. life style.
2. way of life.

از زندگی مبتنی بر الگوهای قابل شناسایی از رفتارهایی است که در فعل و انفعال بین ویژگی‌های شخصی فرد، تعاملات اجتماعی و شرایط اجتماعی و اقتصادی و محیطی زندگی فرد تعیین می‌شود. مفهوم سبک زندگی را نخستین بار آلفرد آدلر در سال ۱۹۰۰ م ارائه کرد. به عقیده او، از سه تکلیف شغل و جامعه و روابط می‌توان به سبک زندگی افراد پی برد (معمدی، ۱۳۹۲، ص ۱۲۶). آدلر معتقد است سبک زندگی چیزی است که تا پنج یا شش سالگی در ذهن انسان نقش می‌بندد و این تصویری است که او از خود ایده‌آل و جهان پیرامونی خود دارد. اما ماکس وبر سبک زندگی را ویژگی مشترک گروه‌های اجتماعی می‌داند؛ از این رو مفهوم سبک زندگی در ادبیات وبر و سایر جامعه‌شناسان، برخلاف دیدگاه آدلر و دیگر روان‌شناسان، مفهوم وسیعی دارد و از خرید پوشاک و خوراک تا حضور و عدم حضور در مراسم‌های جمعی مذهبی و غیر مذهبی را شامل می‌شود (عبدی، ۱۳۹۱، ص ۴۳).

۴. دیدگاه رهبر انقلاب درباره سبک زندگی

از دیدگاه رهبر انقلاب، سبک زندگی مفهومی است فراتر از آنچه روان‌شناسانی همچون آلفرد آدلر یا جامعه‌شناسانی مانند ماکس وبر، گیدنز یا ویل دورانت تصور می‌کنند. از نگاه ایشان، سبک زندگی عبارت است از «شیوه زیستن و رفتار آدمی، مانند سبک ازدواج، نوع مسکن، نوع لباس، الگوی مصرف، نوع خوراک، نوع آشپزی، تفریحات، مسئله خط، زبان، کسب و کار، رفتار ما در محیط کار، رفتار ما در دانشگاه و مدرسه، رفتار ما در فعالیت سیاسی، رفتار ما در ورزش، رفتار ما در رسانه‌ای که در اختیار ماست، رفتار ما با پدر و مادر و رفتار ما با همسر و فرزند و مانند آن» (فعال، ۱۳۹۷، ص ۴۷). رهبر انقلاب با درست‌اندیشی، آشنایی با مدیریت استراتژیک و درک دستی که از جامعه ایران و واقعیت‌های آن دارد، مسیر استقراء را دراستنتاجات خود برگزیده و این مسیری است که غرب را منفعل می‌کند. در حوزه مطالعات راهبردی و از جهت روان‌شناختی و متدولوژیک، بایستی بر اساس تحلیل‌ها و مشاهدات جزئی و استقرایی حرکت کرد تا به توصیف و تحلیل و تبیین کلان نزدیک شد و از آنجا به حوزه پیش‌بینی و آینده‌پژوهی نزدیک شد که محور مطالعات راهبردی بر آن استوار است (کاوینی، ۱۳۹۴، ص ۷۱). رهبر انقلاب در سخنان حماسی و تاریخی در مهرماه ۱۳۹۱ در شهرستان بجنورد، سبک زندگی را روح اصلی و هویت واقعی ایران اسلامی معرفی کرد. ایشان آنجا که از سبک زندگی به میان آورده، هم‌ردیف آن عبارات «روش زندگی» و «عادات زندگی» را نیز به کار برده است (که می‌تواند حکایت از دلالت سبک زندگی بر رفتارهایی باشد که به عادت یک فرد یا جامعه تبدیل شده است و از آنجا که در توضیح سبک زندگی، از عبارت «چگونگی مشی زندگی» استفاده کرده است (خامنه‌ای، ۱۳۹۵)، می‌توان گفت اساساً سبک زندگی، نه بر نفس عمل و رفتار، بلکه بر کیفیت و شیوه و چگونگی رفتارها دلالت دارد. بر این اساس در سبک زندگی، چگونگی آن دسته از رفتارهای فردی و اجتماعی موردنظر است که برای انسان به یک عادت یا حالت پایدار تبدیل شده و از نوعی تداوم برخوردار باشد.

۵. تحلیل یافته‌های پژوهش

۱-۵. شناخت آسیب‌های سبک زندگی غربی

رهبرانقلاب در محافل و مجالس مختلف، به خطر ترویج و گسترش فرهنگ غربی در کشور تصریح کرده است. به این نمونه توجه کنید: عده‌ای در داخل کشور درصدد ترویج اخلاق و سبک زندگی غربی با هدف به انحراف کشاندن انقلاب اسلامی هستند

(خامنه‌ای، ۱۳۹۶ ب.)

مروّجان سبک زندگی غربی، تحت عناوینی چون «تحول شخصیت ایرانی» به هدف خود تصریح کرده‌اند. آن‌ها با هدف پیوستن به جامعه جهانی به‌عنوان یک فرایند غربی‌آمریکایی، در صدد اصلاح حاکمیت ایران و تغییر مسیر انقلاب هستند. آن‌ها معتقدند راه اصلاح حاکمیت، تغییر باورهاست و تغییر باورها از طریق تغییر سبک زندگی و مطابقت نظم رفتاری مردم با نظم غربی ممکن است. در این صورت است که خواست مردم با خواست انقلاب متفاوت می‌شود و در نتیجه انقلاب اسلامی تابع خواست جامعه، تغییر مسیر خواهد داد. در واقع دشمن فهمیده است که راه اثرگذاری بر باورهای مردم، تغییر نظم رفتاری ظاهری و به‌اصطلاح تغییر سبک زندگی است و تدوین اسناد بین‌المللی همچون سند آموزش ۲۰۳۰ و تولیدات و تبلیغات بی‌شمار رسانه‌ای را می‌توان در همین چهارچوب تحلیل کرد. قابل توجه است که گردانندگان دنیای غرب، متکی به پشتوانه عقیدتی و جنگ شناختی، یعنی «اومانیسیم سکولار»^۱ معتقدند باید بنیان خانواده از هم بپاشد؛ اگر دختر جوان ازدواج نکند و خانواده تشکیل ندهد، می‌تواند به یک نیروی کار تبدیل شود و برای تولید در خدمت سرمایه‌داران غربی قرار گیرد. فرهنگ غرب به دنبال تسلط فرهنگی برای سلطه اقتصادی است و این بزرگ‌ترین هدفی است که دنبال می‌کند (مصباح یزدی، ۱۳۷۹، ص ۶). پس جای تعجب نیست اگر محیط خانواده به‌عنوان یکی از اصلی‌ترین نهادهای اجتماعی، مورد هجوم اندیشه غربی قرار گرفته باشد. به همین دلیل غرب، انگیزه اقتصادی را به گونه‌ای قرار داده است تا زنان را از ازدواج بازدارد. از طرفی دختران و پسران جوان را به ترک پدر و مادر تحریک می‌کند تا بدون اطلاع آن‌ها امکان سقط جنین برای دختران فراهم شود. این‌ها حمله‌ها و حمله‌هایی است که برضد خانواده در ابعاد عقیدتی و فرهنگی صورت می‌گیرد (محمدی، ۱۳۹۲، ص ۸۱).

۲-۵. راهکارهای عقیدتی مقابله با ترویج سبک زندگی غربی از منظر رهبر انقلاب

اگرچه دین‌پذیری مردم ایران، نتایج وقوع انقلاب اسلامی و تشکیل حکومت اسلامی، در سبک و شیوه زندگی مردم تغییرات اساسی و بنیادینی ایجاد کرد است، تأثیر و نقش تکنولوژی در دهه‌های اخیر، از جمله ماهواره و اینترنت، نباید نادیده گرفته شود. امروزه جایگاه فرآیندهای ملی و فراملی تولید و مصرف کالای فرهنگی، در زیست جامعه اثرات بسیاری داشته است. به‌ویژه این‌ها به‌عنوان دستاویزی جهت تهاجم فرهنگی کشورهای آمریکایی و اروپایی برضد برخی بلاد و جوامع دنیا درآمده است؛ به شکلی که طرفداران آن سلطه فرهنگی را مطرح کرده و با هدایت و کنترل فرهنگ به اهداف خود دست یافته‌اند (هاتینگتون، ۲۰۰۰م، ص ۱۳). در بحث سبک زندگی، میان فرهنگ اسلام و فرهنگ غرب تضاد جدی وجود دارد. فرهنگ غرب بر مبنای فرهنگ لذت‌گرایی، اومانیسیم و جهان‌بینی مادی تشکیل شده و متفاوت از فرهنگ اسلامی است که محورش جهان‌بینی الهی و آخرت‌گرایی و توجه به مزرعه بودن این دنیا برای جهان دیگر، به‌عنوان علت غایی و هدف اصلی، است (کاوینی، ۱۳۹۴، ص ۳۲). برای در امان ماندن از حمله‌ها و آسیب‌های فکری و عقیدتی که دنیای غرب برضد کشورهای جهان سوم روا می‌دارد، باید راهکارهایی متناسب و همخوان ارائه کرد. همان‌طور که دنیای غرب حربه اصلی خود را عملیات روانی و جنگ شناختی قرار داده است، می‌بایست مطابق و متناسب با همان حربه راهکاری معرفی و تحلیل کرد و در زمان مقتضی بدان پاسخ داد. راهکارهای ارائه‌شده در این مقاله، برآمده از اندیشه‌ها و سخنان قرآنی رهبر انقلاب در جلسات مختلف با سران نظام، مدیران، افسار و گروه‌های مختلف مردمی و سازمان‌ها و تشکلات بوده است. تبیین رابطه تمدن نوین اسلامی با سبک زندگی اسلامی، مبتنی بر تبیین قلمرو سبک زندگی است و این قلمرو در نظرگاه رهبر انقلاب گستردگی وسیعی دارد. ایشان معتقد است: «سبک زندگی اسلامی، بخش اصلی و حقیقی تمدن اسلامی ایرانی است» (خامنه‌ای، ۱۳۹۱).

۱. اومانیسیم سکولار، تفکری الحادی است که معتقد است دین و خدایان، ساخته انسان است.

شایان ذکر است، سبک زندگی به عنوان مسئله‌ای راهبردی و اساسی، برای تغییر باورها و نگرش‌ها مطرح است؛ از این رو، یکی از اصول تربیتی در نظام فکری رهبر انقلاب، اصل تأثیر متقابل رفتارها و باورها و گرایش‌هاست. بر این اساس، تعلقات و تلقی‌ات انسان، از رفتارهای خوب و بد او اثر می‌پذیرد. کار اگر بد باشد، «... روی دل ما اثر می‌گذارد، روی اخلاق ما اثر می‌گذارد، گاهی روی برداشت‌ها و تلقی‌های ما اثر می‌گذارد. دل‌بستگی که پیدا می‌کنیم، این دل‌بستگی روی ذهنیات ما اثر می‌گذارد» (خامنه‌ای، ۱۳۸۸). در باب عمل شایسته هم همین اصل وجود دارد؛ چنان‌که ایمان «انسان را می‌کشاند و به عمل صالح دلالت می‌کند... عمل صالح هم انسان را به ایمان دلالت می‌کند. یعنی یک تأثیر و تأثر متقابل وجود دارد» (خامنه‌ای، ۱۳۸۳ ج). این اصل ما را به یک راهبرد مهم می‌رساند و آن اینکه اصلاح و تغییر تمایلات و اندیشه‌ها می‌تواند به واسطه همین رفتارهای ظاهری صورت بگیرد؛ پس باید مراقب عمل جامعه و سبک زندگی جامعه بود. تأثیر عمل بر باور، قطعی و اجتناب‌ناپذیر است: «عمل بد، به تغییر باورها منتهی می‌شود» (خامنه‌ای، ۱۳۹۰). بر این اساس، مهم‌ترین راهکارهای مقابله با ترویج سبک زندگی غربی از منظر رهبر انقلاب عبارت است از:

الف) معنویت‌گرایی: از تفاوت‌های محوری سبک زندگی اسلامی و سبک زندگی غربی عنصر معنویت است. احمدی و ذوالفقاری (۱۳۹۸) این جملات را در رابطه با معنویت‌گرایی از آیت الله خامنه‌ای نقل می‌کنند:

غایت اصلی ایجاد انقلاب اسلامی ایران و نخستین پیام این انقلاب «ورود معنویت در زندگی مردم» است. معنویتی که با محتوایی برگرفته از کتاب خدا و سنت نبوی و فرمایشات امامان معصوم علیهم‌السلام باشد، جدی‌ترین حربه و مانع در برابر نفوذ ساختاری و محتوایی غرب خواهد بود.

در جای دیگر گوید:

وجود خداوند متعال، دین و معنویت در زندگی، سبک زندگی متفاوتی را نیز برای انسان‌ها رقم می‌زند که در زندگی مردم اثر گذاشته و به فعالیت‌های آنان شکل می‌دهد.

فلسفه اصلی عنایت رهبر انقلاب به ضرورت معنویت در زندگی بشر این است که:

معنویت در وجود یک انسان مایه هدف‌دار شدن است، زندگی او را معنادار می‌کند و به آن جهت می‌دهد؛ همچنان‌که آرمان‌های معنوی و اخلاقی، زندگی یک جامعه، یک کشور و یک ملت را جهت‌دار می‌کند، به تلاش و مبارزه آن‌ها معنا می‌دهد و برای انسان هویت می‌سازد (خامنه‌ای، ۱۳۸۱).

بنابراین بی‌توجهی به معنویت توحیدمحور، حلقه مفقوده بشریت است که مهم‌ترین راهکار جهت مقابله با معنویت‌های ادعایی کاذب و سبک زندگی غربی است. علاوه بر این اگر این معنویت ناب با اخلاص توأم باشد، ارزش آن عقیده و عمل را بی‌نهایت بالا می‌برد و بر اساس آیات و روایات، برکت و خیر کثیر را به دنبال می‌آورد. به تعبیر رهبر انقلاب:

همه ما بدانیم که تا در راه خدا و برای خدا کار می‌کنیم، حرکت می‌کنیم، حرف می‌زنیم، خدا به ما کمک خواهد کرد. این وعده الهی است: «إِنْ تَنْصُرُوا اللَّهَ يَنْصُرْكُمْ» (محمد: ۷)؛ «وَلَيَنْصُرَنَّ اللَّهُ مَن يَنْصُرُهُ» (حج: ۴۰) (خامنه‌ای، ۱۴۰۲).

ب) شناخت صحیح دین: بشر اگر حقیقت واقعی دنیا و مزرعه بودن آن را درک کند، به غایت دین و هدف بعثت رسل و انزال کتب رهنمون می‌شود. در واقع، شناخت دین راهکاری نرم و بازدارنده در برابر هجوم شیاطین جَنّی و انسی و از جمله فرهنگ ساختگی و بیگانه غرب است. رهبر انقلاب معتقد است:

اسلام دنیا را وسیله‌ای در دست انسان برای رسیدن به کمال می‌داند؛ دنیا را نیز با دو مفهوم انسان و جهان معنا می‌کند و بر این باور است که زندگی انسان‌ها، تلاش انسان‌ها، خرد و دانایی انسان‌ها، حقوق انسان‌ها، وظایف و تکالیف انسان‌ها، صحنه سیاست انسان‌ها، اقتصاد جوامع انسانی، صحنه تربیت، صحنه عدالت، این‌ها همه میدان‌های زندگی است. به این معنا، دنیا میدان اساسی و وظیفه و مسئولیت و رسالت دین است. بنابراین دین آمده تا در این صحنه عظیم و در این عرصه متنوع، به مجموعه تلاش انسان شکل و جهت بدهد و آن را هدایت کند (خامنه‌ای، ۱۳۸۴).

به تعبیر دیگر، سبک زندگی اسلامی در نگاه رهبر انقلاب این‌گونه تعریف می‌شود: زندگی که در راه خدا و برای رسیدن به هدف‌های عالی مورد نظر اسلام باشد؛ به گونه‌ای که ضمن توجه به دنیا و تأمین همه خیرات مورد علاقه انسان که از یک معشیت شایسته و سالم برخوردار باشد، در این‌گونه زندگی متوقف نشده و از آن عبور کرده و به سمت اهداف الهی و آخرتی نیز حرکت نماید و در واقع دین و دنیا را با هم داشتن یا ماده و معنا را با هم داشتن مد نظر رهبر انقلاب است (احمدی، ذوالفقاری، ۱۳۹۸، ص ۱۳۰).

ج) غایت‌مندی و آخرت‌گرایی: رهبر انقلاب بر اساس آموزه‌های دینی، بر نقش باور به قیامت و حشر و آخرت را جهت موفقیت بشر در زندگی و سعادت‌مندی انسان تأکید می‌کند و این مسئله را در برابر تفکر الحادی و نیهیلیسم غربی که پایه و اساس فرهنگ جاهلی است، متذکر می‌شود. به گفته ایشان:

محدود شدن دید انسان‌ها در زندگی به دنیا، یکی از خصوصیات نظام جاهلی است که همه چیز انسان صرفاً به زندگی این دنیا خلاصه می‌شود و اینکه انسان کاری بکند و آن را به حساب خدا و معنویت و روز جزا بگذارد، در این زندگی وجود ندارد. در مقابل، یکی از خصوصیات اسلام این است که همه زندگی و همت انسان محدود به دنیا نباشد و این از خصوصیات بعثت است که نقطه مقابل آن جاهلیت قرار دارد (خامنه‌ای، ۱۳۷۳ ب).

د) عقل‌گرایی: بهره‌برداری از «عقل سلیم» از مهم‌ترین راهکارها جهت مقابله با سبک زندگی غربی به شمار می‌رود. از بیانات رهبری خطاب به استناداران و مسئولان کشور به دست می‌آید که عقل به همراه دین و بعضاً در کنار سلیقه آمده است و این دو عنصر هنگامی که با عقل ترکیب شود، چراغی فروزان در مقابل هر انسان در زیست فردی و اجتماعی قرار می‌دهد؛ چراکه از ضرورت‌ها و ابزار مدیریت جامعه و در نتیجه پیشران حرکت به سوی حیات طیبه اسلامی است. به تعبیر رهبر انقلاب:

به‌کارگیری عقل و علم در جهت رسیدن به آرمان‌های نظام اسلامی، از رفتارهای دینی به شمار می‌رود (خامنه‌ای، ۱۳۸۳ الف).

بنابراین ایشان نحوه استفاده از عقل و تدبیر را در انتخاب سبک زندگی اسلامی و زیست معنوی تعیین‌کننده می‌داند.

ذ) اهتمام به شعائر دینی: رهبر انقلاب نسبت به شعائر دینی و نمادین بودن آن و درعین حال نقش بازدارنده آن در برابر نفوذ و رخنه تبلیغات و برنامه‌های مسموم دشمن تأکید دارد:

اکثر فرائض عبادی اسلام حتی نماز، یک جنبه اجتماعی هم دارد (خامنه‌ای، ۱۳۷۶).

ایشان برپایی شعائر دینی را جهت حفظ معنویت در حیات بشر ضروری می‌داند؛ از این رو بر حفظ مناسک اسلامی تأکید می‌کند و به طور خاص بر مناسک حج اصرار می‌ورزد:

برگزاری این مناسک را بر اساس قرآن مجید و فرموده رسول خدا تأمین‌کننده کمال فرد و عزت امت بر شمرده‌اند (خامنه-ای، ۱۳۷۴).

برخی جامعه‌شناسان غربی نیز بر این مسئله تأکید دارند. دورکیم معتقد است چنین مناسکی احساسات دینی را ایجاد و تقویت و تجدید می‌کند و از راه مشارکت افراد در مراسم مذهبی و مناسک است که احساسات اجتماعی و اخلاقی تقویت و تجدید می‌شود (همیلتون، ۱۹۹۵م، ص ۱۷۶).

ط) استمرار عمل: در منظومه فکری رهبرانقلاب، آنچه می‌تواند «ماده خام» وجود انسان را به «شکل‌های برتر» تبدیل کند، استمرار عمل است (خسروپناه، ۱۳۹۶، ص ۳۸۳) و همین استمرار عمل است که می‌تواند ادراک و آگاهی را به ایمان که همان باور قلبی است، تبدیل کند. در منطق قرآن نیز عمل بد می‌تواند باور را ایجاد، متأثر و حتی متحول نماید:

«ثُمَّ كَانَ عَاقِبَةَ الَّذِينَ أَسَاءُوا السُّوْأَىٰ أَنْ كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَكَانُوا بِهَا يَسْتَهْزِئُونَ»: آنگاه فرجام کسانی که بدی کردند [بسی] بدتر بود؛ [چرا] که آیات خدا را تکذیب کردند و آنها را به ریشخند می‌گرفتند (روم: ۱۰).

همین اصل در سبک زندگی نیز جاری است. در سبک زندگی دینی، تداوم عمل با معرفت دینی توأم است:

«مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعِزَّةَ فَلِلَّهِ الْعِزَّةُ جَمِيعًا إِلَيْهِ يَصْعَدُ الْكَلِمُ الطَّيِّبُ وَالْعَمَلُ الصَّالِحُ يَرْفَعُهُ»: کسی که خواهان عزت است تمام عزت برای خداست سخنان پاکیزه به سوی او صعود می‌کند و عمل صالح را بالا می‌برد (فاطر: ۱۰).

در این آیه، منظور از «کلام طیب» همان عقاید حق است. علامه طباطبایی با عنایت به عبارت «وَالْعَمَلُ الصَّالِحُ يَرْفَعُهُ»، مرجع ضمیر در «يَرْفَعُهُ» را عقاید حق می‌داند و معتقد است به میزانی که عمل مکرر شود، اعتقاد راسخ‌تر و روشن‌تر و در تأثیر قوی‌تر می‌گردد (طباطبایی، ۱۴۱۷ق، ج ۱۷، ص ۲۳) بنابراین شیوه زندگی افراد به‌عنوان مسئله‌ای راهبردی جهت تغییر باورها و نگرش‌ها قابل طرح است. به نظر می‌رسد ضمیر «يَرْفَعُهُ» همزمان می‌توان به هر دو تعبیر «کلمه طیب» و «عمل صالح» برگردد و نتیجه این نظر آن است که هریک از عقاید حقه و عمل صالح بر یکدیگر تأثیر متقابل دارند؛ یعنی عمل صالح موجب تقویت باور و تقویت باور موجب ارتقای کمی و کیفی عمل صالح می‌شود (طیب‌حسینی، ۱۳۸۶، ص ۱۲۰).

ط) باورمندی: بر اساس آیه «أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَ اللَّهِ لَأَخَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ» (یونس: ۶۲)، آرامش واقعی تنها سهم کسانی است که ایمان راسخ به حق تعالی داشته باشند. انسان با اعتقاد و باوری که از خود داراست، رفتاری را از خود بروز می‌دهد؛ از این رو باورهای قلبی و

اعتقادی نقش بسزایی در سبک زندگی و عملکرد انسان در محیط خانه و جامعه دارد. به این ترتیب هرچه ذهن و فکر و باور انسان نسبت به خداوند متعال و دوری از علاقه به دنیا و رذایل اخلاقی تقویت گردد، به همان میزان طهارت باطنی و رفتاری و در نتیجه نصرت الهی نصیب انسان می‌شود. رسول خدا ﷺ دربارهٔ محبت به دنیا می‌فرماید:

ما سَكَنَ حَبُّ الدُّنْيَا قَلْبَ عَبْدٍ إِلَّا التَّاطُّ فِيهَا بَثْلًا: شُغْلٌ لَا يَنْفَعُ عِنَاؤُهُ، وَفَقْرٌ لَا يُدْرِكُ غِنَاهُ وَأَمَلٌ لَا يُنَالُ مَتْنَاهُ: هر که گرفتار دوستی دنیا گردد، سه بلا دامن‌گیرش می‌شود: گرفتاری مستمری که هرگز خستگی آن تمام نمی‌شود، فقری که بی‌نیازی با آن نیست و آرزوهای طولانی که پایان ندارد.

با تأمل در این حدیث زیبا، دیگر برای کسی عجیب نیست اگر بشنود، در زمانهٔ کنونی آمار افسردگی، بلکه بسیاری از اختلالات روانی در حال افزایش است. ترویج دنیاطلبی و متعلقات بی‌شمار آن که بر اساس هواهای نفسانی و تمایلات حیوانی و سفارش اکید سبک زندگی غربی است، به مرور زمان انسان را به سمت این اختلالات می‌کشاند.

ق) خودشناسی و خودسازی: رهبر انقلاب مهم‌ترین گام در سبک زندگی دینی را خودسازی می‌داند و معتقد است:

انسان باید به خود و به اخلاق و رفتار خود با نظر انتقادی نگاه کند (خامنه‌ای، ۱۳۸۰).

زندگی سعادت‌مندانه و رسیدن به لقای الهی، با ایمان راسخ به خدا و عمل صالح حاصل می‌شود؛ از این رو مهم‌ترین راهکار و عامل بازدارنده در قبال هجوم همه‌جانبهٔ غرب و خودفراموشی، توجه به معنویات و شناخت خود انسانی است: «مَنْ عَرَفَ نَفْسَهُ فَقَدْ عَرَفَ رَبَّهُ» (وطواط، ۱۳۶۵، ص ۷۲).

ک) اهتمام به ذکر و مناجات: رهبر انقلاب توجه به دعا و مناجات و انس با حق تعالی را عاملی مهم برای کسب معنویت به شمار می‌آورد و بر آن تأکید می‌کند:

از امام راحل پرسیدم: کدام دعا را بیشتر از همه خوششان می‌آید و دوست دارید؟ فرمودند: دعای کمیل و مناجات شعبانیه.

(خامنه‌ای، ۱۳۸۳ ج).

غایت اصلی دین، توجه به روح بشر و تجلی و پرورش آن جهت نیل به عبودیت و قرب به حق تعالی است، اما این به معنای فراموشی و ترک دنیا و در نتیجه دنیاگریزی و رهبانیت نیست. از آنجاکه بر اساس دیدگاه اغلب فلاسفهٔ اسلامی و مفسران قرآن، غایت دین امری جامع‌انگارانه است و نه طبق دیدگاه برخی همچون مهندس بازرگان، صرفاً آخرت‌گرا (حامدنی، ۱۳۹۳، ص ۱۶)، توجه به ظاهر و جسم را نه به مانند بت، بلکه در حد متعادل و در راستای رضای الهی می‌پسندد و چنان اهمیت دارد که در آموزه‌ها و دستورات خود به آن سفارش می‌کند: «قَوِّ عَلَى خِدْمَتِكَ جَوَارِحِي» (طوسی، ۱۴۱۱ق، ص ۸۴۹). اما آنچه اکنون در غرب در حال وقوع است، نوعی بردگی تن برای جلب رضایت دیگران و هبوط شأن انسان و نزول مقام خلیفهٔ الهی و سقوط ارزش انسانی در حد یک کالای جذاب است.

ی) استفاده از الگوهای دینی: رهبر انقلاب نقش الگورا در حیات طیبه و زندگی سعادت‌مندانه ضروری و لازم می‌شمارد و این مسئله را به‌عنوان راهکاری بازدارنده از تهاجم فرهنگ غرب و عدم استفاده از الگوهای پوچ و متوهم آن علیه مردم ایران به شمار می‌آورد؛ ایشان معتقد است:

نقش الگو چنان در ایجاد انگیزه، تحرک و پویایی جامعه و انسان‌ها مؤثر است که حتی ملت‌های مختلف در این راستا، الگویی را که وجود خارجی ندارد، در قالب داستان‌ها، اشعار و افسانه‌های گوناگون ملّی و اساطیری مطرح می‌کنند تا موجب پویایی و

تحرك جامعه شود. البته در اسلام نیازی به این کارها نیست؛ زیرا در اسلام به صورت فراوان و بی نظیری الگوهای واقعی وجود دارد و یکی از برترین الگوها حضرت اباعبدالله علیه السلام است» (خامنه‌ای، ۱۳۷۷ الف).

گ) امر به معروف و نهی از منکر: از جمله راهکارهای که به عقیده و باور انسان دین‌دار بازمی‌گردد و در شریعت توحیدی به آن توجه بسیار شده و تمام واجبات و کارهای نیک دیگر، حتی جهاد در راه خدا، در برابر آن همچون قطره‌ای در برابر دریا به شمار آمده (نهج البلاغه، قصار ۳۷۴)؛ پدیده اعتقادی و فرهنگی امر به معروف و نهی از منکر است. همچنان که در مراتب امر به معروف و نهی از منکر به این مسئله اشاره شده است، این فریضه می‌تواند نقش بسیار تعیین‌کننده‌ای در سلامت معنوی و رفتاری آحاد جامعه ایفا کند:

قرآن کریم برای اصلاح سبک زندگی به رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرموده است: اصلاح را از خانواده خود شروع کن. در حقیقت ضابطه منطقی اینگونه اقتضا می‌کند که فاقد شیء، معطی شیء نمی‌تواند باشد؛ به این صورت که ابتدا باید واجد و دارای صفتی باشیم تا بتوانیم آن را به دیگران یاد بدهیم. می‌بایست اندیشمندان در صف اول اصلاح بایستند و الگوی مردم باشند (خامنه‌ای، ۱۳۷۷ ب، ص ۲۶۹).

رهبر انقلاب در بحث امر به معروف و نهی از منکر معتقد است:

آنچه که تضمین‌کننده حیات طیبه است، دو مرحله دارد: گفتن و عمل؛ یعنی اقدام با دست و بازو. این مرحله امروز بر عهده حکومت است و باید با اجازه حکومت انجام گیرد. اما گفتن زبانی بر همه واجب است و همه باید آن را بدون ملاحظه انجام دهند (خامنه‌ای، ۱۳۶۸).

ل) ازدواج: از جمله عوامل بازدارنده در برابر هجوم روانی غرب که می‌تواند در مقوله عقیده و باور مذهبی و فرهنگی جای گیرد، ترویج فرهنگ ازدواج، آن هم با رویکرد اسلامی است. ازدواج راه اصلی و اساسی کنترل غریزه جنسی و عاملی بس بازدارنده در برابر هجوم فزاینده غرب بر ضد جوانان است و جدیت در آن نیز به تحکیم هر چه بیشتر بنیان خانواده منجر خواهد شد. پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم می‌فرماید:

تَزَوُّجُوا وَرَوْجُوا أَلَا فَمِنْ حَظِّ امْرِئٍ مُسْلِمٍ إِنْفَاقُ قِيَمَةِ أَيْمَةٍ، وَمَا مِنْشَىءٍ أَحَبَّ إِلَيَّ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ مِنْ بَيْتٍ يُعْمَرُ فِي الْإِسْلَامِ بِالنِّكَاحِ: ازدواج کنید و دیگران را به ازدواج در آورید. بدانید که از خوشبختی فرد مسلمان، پرداختن هزینه ازدواج زن بی‌شوهر است و خدای بزرگ در اسلام هیچ چیز را بیش از خانه‌ای که با ازدواج آباد می‌شود، دوست ندارد.

رهبر انقلاب نیز در سخنی به اهمیت این مسئله تذکر می‌دهد و توجه و پیگیری این امر توسط دستگاه‌ها را لازم می‌داند و هشدار می‌دهد: «من از این بیم دارم که نگاه بی‌تفاوت نسبت به مسئله ازدواج، تبعات سختی را برای کشور به وجود بیاورد» (خامنه‌ای، ۱۳۹۴).

بنابراین ازدواج و مودت بین زن و شوهر از مهم‌ترین ارکان سبک زندگی اسلامی به شمار می‌رود و خداوند در آیه ۲۱ سوره روم به آن اشاره فرموده است. تأمین نیاز به محبت و احترام در سایه آرامشی که ازدواج برای فرد به ارمغان می‌آورد، دستاورد کمی نیست و شاید بتوان از آن به عنوان سکوی پرشی برای رسیدن به پیشرفت‌های دنیوی و تعالی اخروی نام برد:

«روح محیط خانه عبارت است از خانواده. باید به این اهمیت داد. باید در این تأمل و تدبر نمود» (خامنه‌ای، ۱۳۹۲).

یکی از کارکردهای خانواده، ابعاد حمایتی آن است. دنیای غرب با کاستن از ابعاد تعهدی خانواده، نقش‌های پدری، مادری و همسری را به صورت جدی به چالش کشیده است و ما باید برای حفظ کارکرد خانواده بر این نقش‌ها تأکید بیشتری داشته باشیم. قرآن می‌فرماید:

«وَلَا تَسْتَوِي الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ ادْفَعِ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ فَإِذَا الَّذِي بَيْنَكَ وَبَيْنَهُ عَدَاوَةٌ كَأَنَّهُ وَلِيٌّ حَمِيمٌ»: هرگز نیکی و بدی یکسان نیست. بدی را با نیکی دفع کن؛ چون ناگاه همان کسی که میان تو و او دشمنی است، گویی دوستی گرم و صمیمی شده است. اگر گذشت و بزرگواری در دشمنی‌ها چنین تأثیری می‌گذارد، بدیهی است در خانواده‌ای که به‌طور طبیعی روابط دوستانه وجود دارد، عمیقاً کارساز خواهد بود (حسن‌زاده، ۱۳۹۲، صص ۴۵-۶۸). برخی از مهم‌ترین آسیب‌های سبک زندگی غربی برای عنصر خانواده به شرح زیر است:

(۱) ایجاد روابط عاطفی فرازنشویی بر مبنای لذت جنسی: وقتی رد پای خیانت در روابط زناشویی را دنبال می‌کنیم، به نمادهای غربی می‌رسیم و درمی‌یابیم که ترویج این نمادها آسیب‌های فراوانی بر خانواده وارد کرده است. فرهنگ غربی با تسهیلاتی که از طریق ابزارهای گسترده‌ای همچون اینترنت و ماهواره ایجاد کرده، باعث شده است زوج‌ها بیش از پیش در معرض این‌گونه روابط قرار گیرند (رحیم‌پور ازغدی، ۱۳۸۱، صص ۱۹۳-۲۲۰).

(۲) تحمیل فرهنگ غرب بر خانواده: فمینیست‌ها معتقدند مردان و زنان بدون توجه به جنسیت‌شان، باید از حقوق و موقعیت‌های برابری برخوردار باشند؛ درحالی‌که این مطلب را هیچ منطقی نمی‌پذیرد. این تفکر برگرفته از فرهنگ اومانیستی غربی است. آن‌ها چنین تبلیغ می‌کنند که یکی از راه‌های رهایی زنان از دست مردان، رهایی از کارویژه‌های خانوادگی است و خانواده یکی از مهم‌ترین جایگاه‌هایی است که در آن به زن ظلم می‌شود (سعیدیان و همکاران، ۱۳۹۲، ص ۹). فمینیست‌ها تقسیمات مرسوم فعالیت برای زنان و مردان را به نحوی که امور منزل را زنان انجام دهند و کارهای بیرون را مردان بر عهده بگیرند، ظلم به زن می‌دانند. این نوع نگاه که به تعلق زن در انجام وظایف حیاتی‌اش مانند نقش همسری و مادری انجامید، به‌مرور زمان حمایت‌های مرد از زن را کاهش داد و به جای آنکه آن را خدمتی به نوع زن در نظر گیرد، خیانتی نسبت به او محسوب کرد. زن وقتی از حمایت درستی برخوردار نباشد، مانند کالایی تلقی می‌شود که هر نگاه هرزه‌ای به دنبال اوست. در نهایت نیز این زن است که با روحی جریحه‌دار روبرو می‌شود (سعیدیان و همکاران، ۱۳۹۲، ص ۹).

(۳) ایجاد روابط سرد میان زن و شوهر: از دیگر نتایج سبک زندگی غربی، کاهش میزان تعهدات میان زن و شوهر و از بین رفتن روابط عاشقانه است. تعبیر رهبر انقلاب در راستای تبیین ارتباط زوجین با یکدیگر در فرهنگ غربی چنین است:

یک مرد و زن در یک فضایی زندگی می‌کنند، اما از هم جدایند. آن نشست و برخاست‌های خانوادگی، آن محبت‌های خانوادگی، آن انس‌های فراوان به هم، اینکه مرد خودش را محتاج به زنش ببیند؛ این‌ها دیگر نیست. دونفرند به صورت قراردادی که فقط در یک خانه زندگی می‌کنند (خامنه‌ای، ۱۳۷۳ الف).

(۴) جدایی مرد و زن از خانواده: از دست رفتن جایگاه ارزشمند زنان و تضعیف نقش مادر با کشاندن هرچه بیشتر زنان به فعالیت در بیرون از خانه، از مهم‌ترین آسیب‌های سبک زندگی غربی برای خانواده است.

(۵) از بین رفتن آرامش فرزندان با متلاشی شدن خانواده: درباره شیوه رفتار والدین با فرزندان و مشکلاتی که خود فرزند از محیط‌های اجتماعی و روابط خارج از خانواده به درون خانواده می‌آورد، نکات متعددی وجود دارد. فرهنگ غربی روزبه‌روز بر استرس‌ها و اضطراب‌های فرزندان می‌افزاید و آن‌ها را از درون تهی می‌کند (راهی، ۱۳۹۹، ص ۳۶). به‌عنوان نمونه، بازی‌های رایانه‌ای که با دو عنصر خشونت و شهوت جنسی همراه است، بر تفکر و اخلاق و رفتار فرزندان اثرات منفی گذارده است.

۶) بی توجهی به تأمین نیازهای اصلی اعضای خانواده: امروزه اغلب خانواده‌ها به مسائل ظاهری مانند تجملات بیشتر از نیازهای اساسی مانند نیاز به آرامش و محبت و امنیت، به‌ویژه امنیت روحی و روانی، توجه دارند. باید اعتراف کرد که یکی از خسارت‌هایی که غرب‌گرایی برای خانواده به بار آورده، همین تضعیف آرامش عاطفی و روانی افراد است (صادقی فسایی، ۱۳۹۱، صص ۳۶-۴۸). موفق بودن خانواده آنجا مشخص می‌شود که برای اعضایش آرامش فراهم سازد. خداوند در این رابطه می‌فرماید: «وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ»؛ «و از نشانه‌های او این است که از نوع خودتان همسرانی برای شما آفرید تا به‌وسیله آن‌ها آرامش گیرید و میاتنان دوستی و رحمت نهاد. آری، در این نعمت برای مردمی که می‌اندیشند، قطعاً نشانه‌هایی است» (روم: ۲۱)

۷) احساس پوچی و بحران‌های هویتی در اعضای خانواده: بحران هویت در خانواده، به واسطه بروز اختلالات فراوان و ظهور آثار تخریب‌زا در کشاکش تحولات و گذر از زندگی سنتی به مدرن، به‌شدت مورد توجه اندیشمندان قرار گرفته است (میرخانی، ۱۳۸۴، ص ۱۲). وقتی دنیای مدرن افراد را به دنبال جلوه‌های مادی زندگی کشانده، در واقع آنان را از اصل خود جدا کرده و باعث ایجاد بحران در فرد شده است. جلوه‌های مادی، در زندگی به سبک غربی بسیار پررنگ است؛ حال آنکه این جلوه‌ها به‌سبب مادی بودن، به‌شدت محدود است و درنهایت، برای انسان‌هایی که حیاتشان به این دنیا محدود نیست، راضی‌کننده نخواهد بود. امام علی علیه السلام می‌فرماید:

إِنَّمَا خُلِقْتُمْ لِلْآخِرَةِ لَا لِلدُّنْيَا، وَلِلْبَقَاءِ لَا لِلْفَنَاءِ؛ به‌راستی که شما برای آخرت آفریده شده‌اید، نه برای دنیا و برای ماندن خلق شده‌اید، نه برای فانی شدن.

۸) افزایش بی‌اخلاقی و خشونت در خانواده و جامعه: کالا شدن زن در دنیای غرب، زمینه بروز هرگونه خشونت را فراهم خواهد آورد. خود متفکران غربی دیگر تفکر مدرن را یک «آرمان‌شهر»^۱ نمی‌دانند و با چالش‌های متعدد دست به‌گریبان هستند. مدرنیته مروج تمدنی است که ارمغان انسانی آن روابط آزاد جنسی و خشونت است (رحیم‌پور ازغدی، ۱۳۸۱، صص ۱۹۳-۲۲۰).

۹) مشکلات مربوط به ازدواج و طلاق: ازدواج و طلاق دو روی یک سکه است و با هم رابطه مستقیمی دارد؛ زیرا هرگاه آمار ازدواج کاهش یابد، در همان جامعه آمار طلاق رو به افزایش می‌رود و به چالش کشیده شدن خانواده ازدواج و طلاق را نیز دچار بحران می‌کند. مشکلاتی از قبیل بالا رفتن سن ازدواج، کم‌رنگ شدن نقش خانواده‌ها در ازدواج فرزندان، افزایش مهریه و مانند آن، از جمله این موارد است (رحیم‌پور ازغدی، ۱۳۸۱، صص ۱۹۳-۲۲۰). بنابراین در اندیشه رهبر انقلاب توجه به مقوله تشکیل خانواده و ازدواج موفق، مهم‌ترین عامل و راهکار بازدارنده در برابر آسیب‌های فرهنگی غرب به‌شمار می‌رود.

ن) عفاف و حجاب: از نگاه رهبر انقلاب، یکی از راهکارهای بازدارنده در برابر نفوذ فرهنگی غرب، توجه به مقوله حیا و عفاف و حجاب اصیل اسلامی و از مهم‌ترین کارکردهای خانواده، صیانت از ارزش‌های اخلاقی زن و دختر است. پیامبر صلی الله علیه و آله در این رابطه می‌فرماید:

«إِذَا تَزَوَّجَ الْعَبْدُ فَقَدْ اسْتَكْمَلَ نَصْفَ الدِّينِ، فَلْيَتَّقِ اللَّهَ فِي النِّصْفِ الْبَاقِي»؛ «هرگاه کسی ازدواج کند، نصف دین را به دست آورده است؛ پس برای نصف دیگر باید تقوای خدا پیشه کند» (متقی هندی، ۱۴۳۱ق، ج ۳، ص ۵۲).

۱. آرمان‌شهر یا مدینه فاضله، نمادی از یک واقعیت آرمانی و بدون کم‌وکاست است.

این حدیث شریف ازدواج را رکن مهم سلامت اخلاقی می‌داند که برای تکمیلش باید تقوا در کنار آن قرار گیرد. یکی از مهم‌ترین نمادهای تقوا نیز حفظ حجاب و عفاف در محیط جامعه است. به تعبیر رهبر انقلاب:

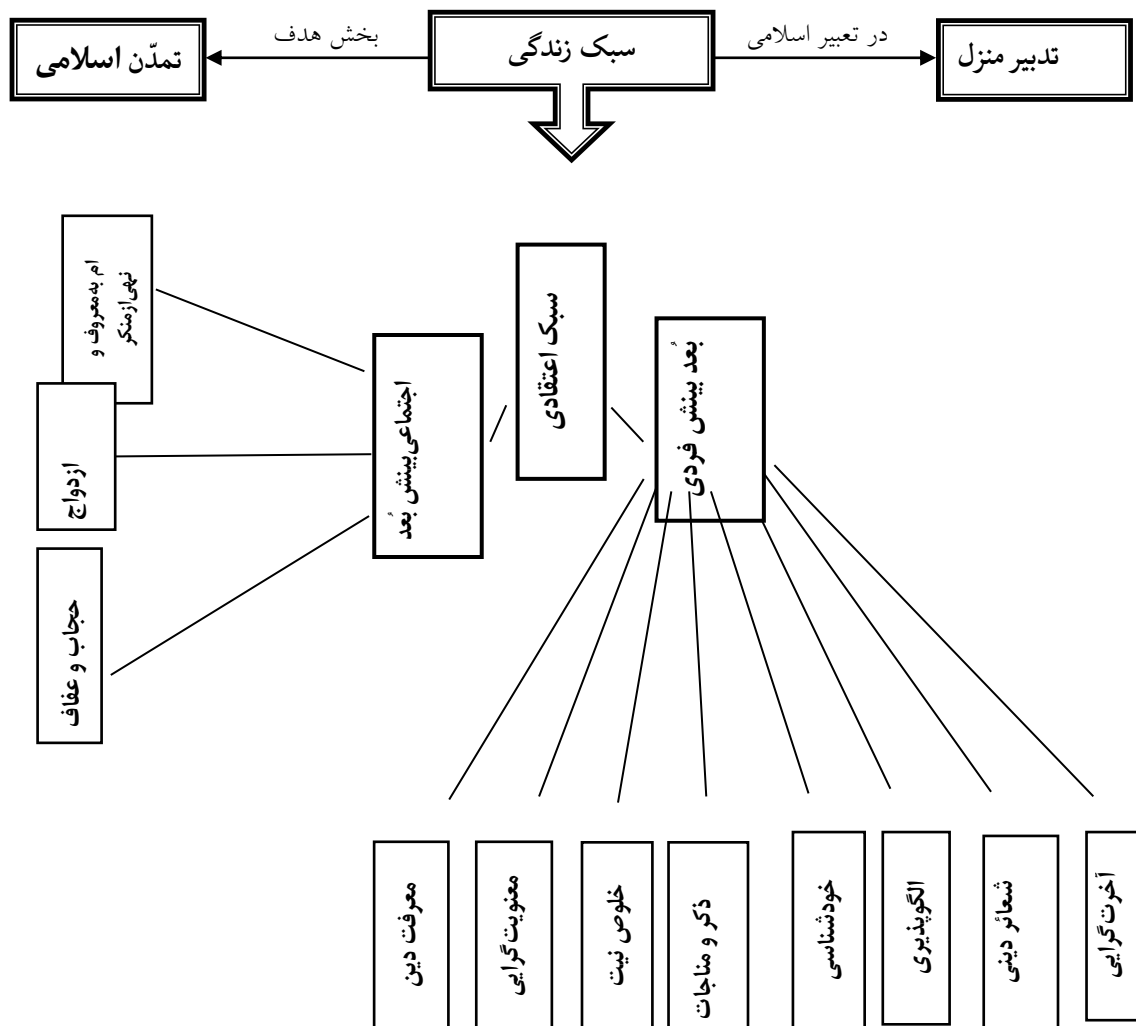
بعضی می‌گویند حجاب مانع از رشد و ترقی زن است. نه به‌عکس. حجاب مانع از آن خودنمایی‌های بی‌موردی است که مانع حرکت زن می‌شود. ما امروز هزاران بانوی بزرگ و برجسته در صحنه‌های گوناگون علمی و عملی و اجتماعی و سیاسی و فنی داریم که همه با حجاب کامل در حال زندگی هستند (خامنه‌ای، ۱۳۹۹).

زن باشرف و بااستعداد ایرانی با حجاب خود، یکی از بزرگترین ضربه‌ها را به تمدن غرب زده است (خامنه‌ای، ۱۴۰۱).
 نه اینکه من بخواهم بگویم چادر نوع منحصر است؛ نه. چادر بهترین نوع حجاب است. یک نشانه ملی ماست (خامنه‌ای، ۱۳۷۰).

راهکارهای نامبرده اگر به درستی فهم و عمل شود، ایران به جامعه آرمانی (آرمان‌شهر) یا مدینه فاضله و به آن تمدن نوین اسلامی که در نظرگاه رهبر انقلاب و خواست ملت است، دست خواهد یافت؛ چراکه در سایه توحید علوی، فضایل فطری و انسانی و استعدادها شکوفا می‌شود و به ثمر می‌نشیند.

نمودار زیر قلمرو سبک زندگی اسلامی است که این مقاله، صرفاً سبک اعتقادی آن را از منظر رهبر انقلاب بررسی کرده است.

نتیجه گیری

۱. دنیای غرب با تمام داشته‌های خود، در صدد از بین بردن تمام ارزش‌های دینی در ممالک اسلامی و گسترش سلطه خود به وسیله راه‌های مختلف بر جهان اسلام است. نظام استعماری این الگو را به‌عنوان یکی از بهترین حربه‌ها طراحی نموده است تا به وسیله آن بتواند به این موفقیت بزرگ دست یابد.
۲. بر اساس بیانات قرآنی رهبر انقلاب، ما با طراحی نقشه‌ای راهبردی و پیروی از علوم و حیانی و روایات معصومین (علیهم‌السلام)، می‌توانیم با تمام اهداف شوم استعمار مبارزه کنیم.

۳. ایشان با دید جامع‌نگر و بصیرتی نافذ، از سال‌ها پیش این خطر را گوشزد کرده است. ایشان معتقد است دشمن راهبرد خود را بر تغییر سبک زندگی و جنگ شناختی با هدف تغییر باورها متمرکز کرده و این راهبرد و نقشه از پشتوانه نظری و علمی برخوردار است.
۴. بنا به تأکید ایشان، واقعیت‌های زندگی در فکر و روان انسان اثر می‌گذارد. رفتارهای روزانه در جان و رفتار انسان تأثیرگذار است؛ از این رو، هم روح خود انسان و هم روح مخاطبان و معاشران انسان را درگیر می‌کند. بنابراین غرب درصدد است این سبک زندگی را تغییر دهد؛ در نتیجه، راه مقابله و مبارزه با این تهاجم نیز ترویج سبک زندگی دینی و تعمیق و گسترش آن در متن جامعه است. بنابراین ایشان معتقد است، با اصلاح نگرش و بینش از طریق معنویات توحیدمحور، می‌توان راهکارهای فرهنگ غرب را ناکارآمد کرد؛ چراکه غایت انسان رسیدن به قرب الهی و فلاح و نجات است. پس باید به سبک زندگی اهمیت داد.
۵. رهبر انقلاب حرکت به سمت حیات طیبه اسلامی یا سبک زندگی توحیدی را یکی از مسائل اساسی دین اسلام می‌داند و غایت بعثت نبوی را دعوت به توحید و ایجاد روش زندگی مطلوب برای انسان از طریق وحی معرفی می‌کند.
۶. آنچه در این مقاله درباره راهکارهای عقیدتی در برابر هجوم غرب از منظر رهبر انقلاب تبیین شد، عبارت است از: معنویت‌گرایی و لزوم رعایت تقوا و خودسازی، عقلانیت و کسب معرفت، خلوص نیت، بهره‌برداری از الگوهای دینی، توجه به شعائر دینی و دعا و نیایش، آخرت‌گرایی، امر به معروف و نهی از منکر، ازدواج و تشکیل خانواده و توجه به مقوله حجاب و عفاف.

- قرآن کریم (فولادوند، مترجم)
 نهج البلاغه
 آقایی، جابر. (۱۴۰۰). درسنامه سبک زندگی اسلامی ایرانی. نشر میراث ماندگار.
 آمدی، عبدالواحد. (۲۰۱۴م). غررالحکم و دررالکلم (هاشم رسول محلاتی، مترجم). دار الکتب الاسلامیه.
 احمدی، ابوالفضل؛ و ذوالفقاری، ابوالفضل. (۱۳۹۸). سبک زندگی اسلامی در اندیشه مقام معظم رهبری. مطالعات میان فرهنگی، ۱۴(۳۹)، ۱۲۱-۱۴۸.
 امینی، نوروز؛ حلال خور، کوثر. (۱۳۹۴). مؤلفه‌های سبک زندگی دینی از دیدگاه مقام معظم رهبری. مهندسی فرهنگی، ۹(۸۴)، ۱۱-۲۹.
 بنائیان سفید، محمد؛ یارمحمدیان، محمدحسین. (۱۳۹۴). واکاوی مفهومی سبک زندگی اسلامی ایرانی در اندیشه مقام معظم رهبری در آینه آیات و روایات. مجله مدیریت فرهنگی، ۹(۳۰)، ۵۹-۹۰.
 پرهود، فریاد، پرهود، فرزاد. (۱۳۹۹). سبک زندگی ایرانی اسلامی و دانش رسانه. آفاق علوم انسانی، ۱۲(۴۵)، ۷۳-۸۶.
 حامدنیار، رسول. (۱۳۹۳). دولت یار (نقد و بررسی کتاب آخرت و خدا، هدف بعثت انبیاء). نشر اندیشه.
 حسن زاده، صالح. (۱۳۹۲). عوامل تحکیم خانواده در فرهنگ اسلامی. پژوهش‌نامه معارف قرآنی، ۴(۱۵)، ۴۵-۶۸. doi: 10.22054/tjrk.2015.1030
 حسن زاده، حسین. (۱۳۹۹). نگاهی هستی‌شناسانه به سبک زندگی اسلامی. مجله الهیات و معارف اسلامی، ۲(۲)، ۳۴-۶۳.
 خامنه‌ای، سیدعلی. (۱۳۶۸). بیانات در دیدار اقشار مختلف مردم قم، ۱۳۶۸/۰۸/۱۹. بازیابی شده از <https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=۲۵۳۶>
 خامنه‌ای، سیدعلی. (۱۳۷۰). بیانات در دیدار اعضای شورای فرهنگی، اجتماعی زنان، ۱۳۷۰/۰۸/۰۴. بازیابی شده از <https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=۲۱۴۳۰>
 خامنه‌ای، سیدعلی. (۱۳۷۳ الف). پیام های خطبه عقد، ۱۳۷۳/۰۹/۰۲. بازیابی شده از <https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=۲۷۳۵>
 خامنه‌ای، سیدعلی. (۱۳۷۳ ب). بیانات در دیدار کارگزاران نظام، ۱۳۷۳/۰۸/۰۸. بازیابی شده از <https://farsi.khamenei.ir/message-content?id=۲۷۴۹>
 خامنه‌ای، سیدعلی. (۱۳۷۴). پیام به حجاج بیت‌الله الحرام، ۱۳۷۴/۰۲/۲۸. بازیابی شده از <https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=۲۸۷۶>
 خامنه‌ای، سیدعلی. (۱۳۷۶). بیانات در دیدار کارگزاران حج، ۱۳۷۶/۰۸/۲۳. بازیابی شده از <https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=۲۹۲۰>
 خامنه‌ای، سیدعلی. (۱۳۷۷ الف). بیانات در دیدار جمعی از پاسداران و بسیجیان، ۱۳۷۷/۰۹/۰۲. بازیابی شده از <https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=۲۹۲۰>
 خامنه‌ای، سیدعلی. (۱۳۷۷ ب). حدیث ولایت، مجموعه رهنمودهای مقام معظم رهبری. مرکز نشر آثار حضرت آیت الله خامنه‌ای.
 خامنه‌ای، سیدعلی. (۱۳۸۰). خطبه های نماز عید سعید فطر، ۱۳۸۰/۰۹/۲۵. بازیابی شده از <https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=۳۱۴۷>
 خامنه‌ای، سیدعلی. (۱۳۸۱). بیانات در دیدار جمعی از پاسداران، ۱۳۸۱/۰۷/۲۷. بازیابی شده از <https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=۳۲۲۷>
 خامنه‌ای، سیدعلی. (۱۳۸۳ الف). بیانات در دیدار زائرین و مجاورین حرم مطهر رضوی، ۱۳۸۳/۰۱/۰۲. بازیابی شده از <https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=۳۲۲۷>
 خامنه‌ای، سیدعلی. (۱۳۸۳ ب). بیانات در دیدار وزیر و مدیران وزارت اطلاعات، ۱۳۸۳/۰۷/۲۳. بازیابی شده از <https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=۹۸۵۰>
 خامنه‌ای، سیدعلی. (۱۳۸۳ ج). بیانات در دیدار رئیس جمهور و اعضای هیأت دولت، ۱۳۸۳/۰۸/۲۰. بازیابی شده از <https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=۳۲۵۹>
 خامنه‌ای، سیدعلی. (۱۳۸۴). بیانات در مراسم شانزدهمین سالگرد رحلت امام خمینی (رحمه‌الله)، ۱۳۸۴/۰۳/۲۴. بازیابی شده از <https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=۳۲۹۵>
 خامنه‌ای، سیدعلی. (۱۳۸۸). بیانات در دیدار نمایندگان مجلس شورای اسلامی، ۱۳۸۸/۰۴/۰۳. بازیابی شده از <https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=۸۴۷۶>
 خامنه‌ای، سیدعلی. (۱۳۹۰). بیانات در دیدار اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی، ۱۳۹۰/۰۳/۲۳. بازیابی شده از <https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=۱۸۲۹۲>
 خامنه‌ای، سیدعلی. (۱۳۹۱). بیانات در دیدار جوانان استان خراسان شمالی، ۱۳۹۱/۰۷/۲۳. بازیابی شده از <https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=۲۲۵۳۶>
 خامنه‌ای، سیدعلی. (۱۳۹۲). بیانات در دیدار جمعی از بانوان فرهیخته‌ی حوزوی و دانشگاهی، ۱۳۹۲/۰۲/۲۱. بازیابی شده از <https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=۳۰۲۵۵>
 خامنه‌ای، سیدعلی. (۱۳۹۴). بیانات در دیدار جمعی از دانشجویان، ۱۳۹۴/۰۴/۲۰. بازیابی شده از <https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=۳۴۵۱۴>
 خامنه‌ای، سیدعلی. (۱۳۹۵). بیانات در دیدار اعضای ستادهای برگزاری کنگره شهدای استان‌های کهگیلویه و بویراحمد و خراسان شمالی، ۱۳۹۵/۰۷/۰۵. بازیابی شده از

- خامنه‌ای، سیدعلی. (۱۳۹۶ الف). بیانات در دیدار جمعی از دانشجویان، ۱۳۹۶/۰۳/۸۷. بازیابی شده از <https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=۳۶۷۷۵>
- خامنه‌ای، سیدعلی. (۱۳۹۶ ب). بیانات در محفل انس با قرآن کریم، ۱۳۹۶/۰۳/۰۶. بازیابی شده از <https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=36663>
- خامنه‌ای، سید علی. (۱۳۹۹). بیانات در ارتباط تصویری با مداحان، ۱۳۹۹/۱۱/۱۵. بازیابی شده از <https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=۴۷۲۵۴>
- خامنه‌ای، سیدعلی. (۱۴۰۱). بیانات در دیدار انمه جمعه سراسر کشور، ۱۴۰۱/۰۵/۰۵. بازیابی شده از <https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=۵۰۶۸۹>
- خامنه‌ای، سیدعلی. (۱۴۰۲). بیانات در دیدار پیشکسوتان و فعالان دفاع مقدس و مقاومت، ۱۴۰۲/۰۶/۲۹. بازیابی شده از <https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=۵۳۸۸۷>
- دیلمی، حسن بن محمد. (۱۳۶۶). اعلام الدین فی صفات المومنین. مؤسسة آل البيت. زروندی، جواد؛ ورحمانی، نفیسه. (۱۴۰۱). ارائه الگو و تحلیل محتوای بیانات مقام معظم رهبری در باب سبک زندگی اسلامی. فصلنامه علمی تحقیقات کاربردی قرآن و حدیث، ۲۱(۱)، ۴۵-۲۱.
- راغب اصفهانی، حسین بن محمد. (1362). مفردات ألفاظ القرآن. دارالاعلام. راوندی، فضل‌الله بن علی حسینی. (۱۴۰۹). النوادر. دارالکتب. راهی، مصطفی. (۱۳۹۹). مقایسه سبک زندگی اسلامی با سبک زندگی غربی. فصلنامه رهنمون ولایت، ۲۴(۲۵۷)، ۷۴-۹۰.
- رحیم‌پور ازغدی، حسن. (۱۳۸۱). اسلام ومدرنیته عقل‌گرایی وانسان‌گرایی. مجله کتاب نقد، ۲۳(۲۸)، ۳۹-۱۷.
- رحیمی، نرگس؛ و صالحی، صغری. (۱۳۹۱). عرفان حقیقی و عرفان‌های کاذب. مجله معرفت، ۲۱(۱۷۷)، ۱۱۸-۱۰۱.
- سعیدیان، مریم؛ و همکاران. (۱۳۹۲). آسیب‌شناسی خانواده در فرهنگ غرب از دیدگاه حضرت آیت‌الله خامنه‌ای. مجله اخلاق، ۳(۱۱۱)، ۱۶۸-۱۴۱.
- صادقی فسایی، سهیلا؛ و عرفان‌منش، ایمان. (۱۳۹۲). تحلیل جامعه‌شناختی تأثیرات مدرن شدن در خانواده ایرانی و ضرورت تدوین الگوی ایرانی اسلامی. مجله زن در فرهنگ و هنر، ۵(۱)، ۸۲-۶۱.
- <https://doi.org/10.22059/jwica.10.22059.2013>
- طریحی، فخرالدین بن محمد. (۱۳۷۵). مجمع البحرین. مرتضوی. طوسی، محمدبن حسن. (۱۴۱۱ق). مصباح‌المتجهد. موسسه فقه الشیعه. طبیب‌حسینی، سیدمحمود. (۱۳۸۶). مفردات قرآن. پژوهشگاه حوزه و دانشگاه. فعالی، محمدتقی. (۱۳۹۷). سبک زندگی اسلامی. تیماس. فیضی، مجتبی. (۱۳۹۲). درآمدی بر سبک زندگی. ماهنامه معرفت، ۲۲(۱۸۵)، ۴۲-۲۸.
- عبدی، علی. (۱۳۹۱). تفاوت شیوه زندگی با سبک زندگی. مشرق. عسکری، الهام؛ و همکاران. (۱۴۰۰). بررسی سبک زندگی اسلامی و آفت‌های آن. فصلنامه رهیافت‌های نوین مدیریت جهادی و حکمرانی اسلامی، ۴(۱)، ۷۱-۹۳.
- کاوایی، محمد. (۱۳۹۲). سبک زندگی اسلامی و ابزار سنجش آن. انتشارات پژوهشگاه حوزه و دانشگاه. کاویانی، محمد. (۱۳۹۰). کتی‌سازی و سنجش سبک زندگی اسلامی. مجله روان‌شناسی و دین، ۴(۲)، ۴۴-۲۷.
- کلینی، محمدبن یعقوب. (۱۴۰۷ق). الکافی. دار الکتب الاسلامیه. کوچایی، محمدباقر؛ و جاویدی، فاطمه. (۱۳۹۳). آسیب‌های اجتماعی خانواده، نابسامانی، خشونت و طلاق. آگاه. کهوند، محمد. (۱۳۹۵). شبکه عنکبوتی. ذکری.
- لیثی واسطی، علی بن محمد. (۱۳۷۶). عیون الحکم والمواعظ. دارالحدیث. لفته احسانی، جلیل‌علی. (۱۳۸۴). علم الطب والصحة فی الاسلام. دار الکتب الاسلامی. متقی هندی، علی بن حسام. (۱۴۳۱ق). کنز العمال. داراحیاء التراث. مصباح یزدی، محمدتقی. (۱۳۷۹). اصول و ارزش‌های اسلامی و خطر تهاجم فرهنگی. مجله مکاتبه و اندیشه، ۴(۶)، ۵۷-۱۰۲.
- محمدی ری‌شهری، محمد. (۱۳۶۷). میزان الحکمه. دفتر تبلیغات. محمدی، عبدالله. (۱۳۹۳). سبک زندگی اسلامی مبانی اسلامی و غربی. نشر اندیشه جوان. مطهری، مرتضی. (۱۳۸۹). سیری در سیره نبوی. صدرا. معتمدی، عبدالله؛ خانجانی، مهدی. (۱۳۹۹). دینداری، معنویت، سلامت. فرهنگ و ارتقاء سلامت، ۴(۱۳)، ۵۱۰-۵۲۰.
- موسوی‌نیا، سیدمهدی؛ و جلیلیان، سعید. (۱۳۹۷). جایگاه استقلال فرهنگی در سبک زندگی. پژوهش‌های اجتماعی اسلامی، ۲۴(۱۱۷)، ۳۱-۵۴.
- مهرایی کوشکی، علی؛ و باقری، علی. (۱۴۰۰). کارکردهای سیاسی و وقف در ایجاد تمدن نوین اسلامی از منظر مقام معظم رهبری. وقف میراث جاویدان، ۲۹(۱۱۵)، ۹۵-۱۱۲.
- میرخانی، عزت‌السادات. (۱۳۸۴). بحران هویت خانواده تعامل و حی، تقابل سنت ومدرنیته. فقه و حقوق خانواده، ۳۷(۳۸)، ۵۳-۷۱.
- نجفی، حسن؛ و همکاران. (۱۳۹۲). بررسی راهکارهای سبک زندگی اسلامی در نهاد خانواده برگرفته از احادیث. پژوهش‌نامه تربیت تبلیغی، ۱(۱)، ۱۶۴-۱۴۴.

نورآئیکه، وان؛ و محد رزعلی، چه وان. (۲۰۲۲م). تأثیر گوش دادن تلاوت یا حفظ قرآن بر سلامت جسمی و روانی مسلمانان: شواهدی از مرور سیستماتیک. سایت کتابخانه ملی پزشکی آمریکا.

هاشمی، سیداحمد؛ و حسینی، سید نورالدین. (۱۴۰۰). اصول تربیت از منظر امام خمینی و امام خامنه‌ای. مجله آموزش و پرورش، ۶(۳۹)، ۲۷-۴۴.

هانتینگتون، ساموئل؛ و هریسون لارنس. (۲۰۰۰م). اهمیت فرهنگ. امیرکبیر.

همیلتون، ملکم. (۱۹۹۵م). جامعه‌شناسی دین. نشر ثالث.

Examining Doctrinal Strategies to Counter the Promotion of Western Lifestyles through Ayatollah Khamenei's Quranic Perspective

Hossein Rezaei

PhD Candidate in Quranic Sciences and Hadith, Research Institute of Hawzah and University, Qom, Iran.

Corresponding Email: rezayimohabbat@gmail.com

<https://doi.org/10.22034/jksl.2024.453196.1342>

<https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.27833356.1403.5.4.2.6>

Introduction

The true Islamic lifestyle is based on a correct understanding of what is required and prohibited according to the Quran and Hadith, and applying these principles in daily life. However, the West seeks to alter this culture and promote its own preferred model. Therefore, the Supreme Leader of the Islamic Revolution has presented a different foundation for a proper social life, emphasizing that the Islamic lifestyle involves adhering to correct social norms and the teachings derived from the Quran and the conduct of the Prophet and the Infallible Imams. This article aims to present doctrinal solutions rooted in the Supreme Leader's thought for achieving a new Islamic civilization (both worldly and spiritual prosperity). The research findings are framed as doctrinal solutions in various aspects, including the reform of perspectives and beliefs based on monotheism in both individual and social structures, such as religious knowledge, spirituality, the afterlife, role models, attention to religious rituals, supplication, enjoining good and forbidding wrong, marriage, and modesty.

Methodology

This qualitative study uses discourse analysis, data-driven methods, and content analysis. The statistical population consists of some oral (audio and visual) works of the Supreme Leader from 1989 to 2023.

Findings

From the perspective of the Supreme Leader, the goal of introducing Western cultural models is an assault on and destruction of authentic Islamic values and national culture. Therefore, from his viewpoint, the Quran can answer questions related to lifestyle: "If we become familiar with the Quran, then this opportunity will arise for thinkers from various sectors to reflect on Quranic points, deduce things from the Quran, understand them, and answer various questions." According to the latest medical findings worldwide, including an article published on the National Library of Medicine website in 2022, Muslims who have memorized or recited the Quran experience a higher quality of life and less stress and anxiety (Norateke Cheh et al., 2022, 31). These are confessions that the Western scientific community cannot deny. Human prosperity occurs when humanity adheres to this healing prescription (the Quran), as it introduces the true lifestyle. Therefore, the lifestyle of different societies is determined by their dominant culture, and naturally, in Iranian society, especially after the victory of the Islamic Revolution, the lifestyle of the people

reflects their religious identity. The Supreme Leader, by raising this issue, considers the strategy to counter the Western cultural invasion to be the Iranian-Islamic model. From his perspective, lifestyle encompasses more than what psychologists like Alfred Adler or sociologists like Max Weber, Giddens, or Will Durant have imagined. From his viewpoint, lifestyle is: "The way of living and behavior of a person, such as the style of marriage, type of housing, type of clothing, consumption patterns, type of food, cooking methods, entertainment, handwriting, language, business, behavior in the workplace, university, school, political activities, sports, media use, and behavior with parents, spouses, children, and others" (Faa'li, 47: 2018). The Supreme Leader, with his strategic insight, familiarity with strategic management, and understanding of Iranian society and its realities, has chosen the inductive method in his reasoning, a path that renders the West passive. In the field of strategic studies, from a psychological and methodological perspective, it is necessary to move inductively based on analyses and observations to approach macro descriptions, explanations, and predictions, which are the core of strategic studies.

Conclusion

1. Based on the Quranic statements of the Supreme Leader, by designing a strategic roadmap and following divine sciences and the teachings of the Infallibles (A), we can confront the malicious goals of imperialists.
2. The Supreme Leader, with a comprehensive perspective, believes that the enemy's strategy is focused on changing lifestyles and engaging in a cognitive war to alter beliefs, and this strategy is backed by theoretical and scientific support.
3. He emphasizes that the realities of life impact human thought and psyche. Daily behaviors affect the soul and actions of individuals, thus engaging the spirit of both the individual and those around them. Therefore, the West seeks to change this lifestyle. Thus, the way to counter this invasion is through promoting and deepening the religious lifestyle within society.
4. He believes that by reforming attitudes and perspectives through monotheistic spirituality, the solutions provided by Western culture can be rendered ineffective, as the ultimate goal of humanity is to attain closeness to God and success. Therefore, lifestyle should be given importance. He also believes that even if one does not believe in spirituality and spiritual salvation, a comfortable life with psychological and ethical security still requires a focus on lifestyle.
5. The Supreme Leader considers moving towards the Islamic good life or monotheistic lifestyle as one of the fundamental issues of Islam, and views the goal of the Prophet's mission as inviting to monotheism and establishing an ideal way of life for humanity through divine revelation.
6. The doctrinal solutions against the Western cultural invasion, as explained in this article from the perspective of the Supreme Leader, include spirituality and the necessity of piety and self-purification, rationality and acquiring knowledge, sincerity, utilizing religious role models, paying attention to religious rituals and supplication, belief in the afterlife, enjoining good and forbidding wrong, marriage and family formation, and attention to modesty and chastity.

Keywords: Islamic lifestyle, Western lifestyle, doctrinal solutions, Quranic thought of the Supreme Leader.

References

- The Holy Quran (translated by Fooladvand).
- Nahj al-Balagha. [In Arabic]
- Abdi, A. (2012). Difference Between Way of Life and Lifestyle. *Mashreq*. [In Persian]
- Aghaei, J. (2021). *A Study Guide on Iranian-Islamic Lifestyle*. Mirath Mandegar Publications. [In Persian]
- Ahmadi, A., & Zolfaghari, A. (2019). Islamic Lifestyle in the Thoughts of the Supreme Leader. *Intercultural Studies*, 14(39), 121-148. [In Persian]
- Amadi, A.-W. (2014). *Ghurar al-Hikam wa Durar al-Kalim* (translated by Hashem Rasoul Mahallati). Dār al-Kutub al-Islāmiyyah. [In Arabic]
- Amini, N., & Halal-khor, K. (2015). Components of Religious Lifestyle from the Perspective of the Supreme Leader. *Cultural Engineering*, 9(84), 11-29. [In Persian]
- Askari, E., et al. (2021). An Examination of Islamic Lifestyle and Its Pitfalls. *New Approaches to Jihadi Management and Islamic Governance Quarterly*, 1(4), 71-93. [In Persian]
- Banaian Sefid, M., & Yarmohammadian, M.-H. (2015). A Conceptual Analysis of the Iranian-Islamic Lifestyle in the Thoughts of the Supreme Leader through Quranic Verses and Hadiths. *Cultural Management Journal*, 9(30), 59-90. [In Persian]
- Deylamī, H.-b.-M. (1987). *E lām al-Dīn fi Sifat al-Mū minīn*. Āl al-Bayt Institute. [In Arabic]
- Fa'ali, M.-T. (2018). *Islamic Lifestyle*. Timaas. [In Persian]
- Feizi, M. (2013). An Introduction to Lifestyle. *Mā refat Monthly*, 22(185), 42-28. [In Persian]
- Hamdenia, R. (2014). *Dolat Yar: A Critique of the Book "Hereafter and God, the Goal of the Prophets"*. Andisheh Publications. [In Persian]
- Hamilton, M. (1995). *The Sociology of Religion*. Nashr-e Taleth. [In Persian]
- Hasanzadeh, H. (2020). An Ontological View of the Islamic Lifestyle. *Journal of Theology and Islamic Studies*, 2(2), 34-63. [In Persian]
- Hasanzadeh, S. (2013). Factors Strengthening Family in Islamic Culture. *Quranic Knowledge Research Journal*, 4(15), 45-68. doi:10.22054/rjqk.2015.1030 [In Persian]
- Hashemi, S.-A., & Hosseini, S.-N. (2021). Principles of Education from the Perspective of Imam Khomeini and Imam Khamenei. *Education and Training Journal*, 6(39), 27-44. [In Persian]
- Huntington, S., & Harrison, L. (2000). *The Importance of Culture*. Amir Kabir. [In Persian]
- Kahvand, M. (2016). *Spider Network*. Zekri. [In Persian]
- Kaviani, M. (2011). Quantifying and Measuring Islamic Lifestyle. *Psychology and Religion Journal*, 4(2), 44-27. [In Persian]
- Kaviani, M. (2013). *Islamic Lifestyle and Its Measurement Tools*. Research Institute of Seminary and University Publications. [In Persian]
- Khamenei, S. A. (1989). Speech in a meeting with various groups of people from Qom, 09 January 1989. Retrieved from [\[https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=2247\]](https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=2247) [In Persian]
- Khamenei, S. A. (1991). Speech in a meeting with members of the Women's Cultural and Social Council, 25 December 1991. Retrieved from [\[https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=2536\]](https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=2536) [In Persian]
- Khamenei, S. A. (1994a). Messages of the marriage sermon, 23 November 1994. Retrieved from [\[https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=21430\]](https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=21430) [In Persian]
- Khamenei, S. A. (1994b). Speech in a meeting with government officials, 31 December 1994. Retrieved from [\[https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=2735\]](https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=2735) [In Persian]
- Khamenei, S. A. (1995). Message to the pilgrims of the Sacred House of God, 04 May 1995. Retrieved from [\[https://farsi.khamenei.ir/message-content?id=2749\]](https://farsi.khamenei.ir/message-content?id=2749) [In Persian]
- Khamenei, S. A. (1998). Speech in a meeting with Hajj officials, 04 March 1998. Retrieved from [\[https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=2876\]](https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=2876) [In Persian]

- Khamenei, S. A. (1998a). Speech in a meeting with a group of IRGC members and Basij forces, 23 November 1998. Retrieved from [\[https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=2920\]](https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=2920) [In Persian]
- Khamenei, S. A. (1998b). *Hadith-e-Velayat: A collection of the Supreme Leader's guidelines*. Center for the Publication of the Works of Ayatollah Khamenei. [In Persian] [In Persian]
- Khamenei, S. A. (2001). Sermons of the Eid al-Fitr prayer, 15 December 2001. Retrieved from [\[https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=9737\]](https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=9737) [In Persian]
- Khamenei, S. A. (2002). Speech in a meeting with a group of IRGC members, 09 October 2002. Retrieved from [\[https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=3147\]](https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=3147) [In Persian]
- Khamenei, S. A. (2004a). Speech in a meeting with pilgrims and residents of the Holy Shrine of Imam Reza (A), 21 March 2004. Retrieved from [\[https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=3227\]](https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=3227) [In Persian]
- Khamenei, S. A. (2004b). Speech in a meeting with the Minister and senior managers of the Ministry of Intelligence, 04 October 2004. Retrieved from [\[https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=9850\]](https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=9850) [In Persian]
- Khamenei, S. A. (2004c). Speech in a meeting with the President and members of the Cabinet, 10 November 2004. Retrieved from [\[https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=3259\]](https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=3259) [In Persian]
- Khamenei, S. A. (2005). Speech at the ceremony marking the 16th anniversary of Imam Khomeini's passing, 04 June 2005. Retrieved from [\[https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=3295\]](https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=3295) [In Persian]
- Khamenei, S. A. (2009). Speech in a meeting with members of the Islamic Consultative Assembly, 24 June 2009. Retrieved from [\[https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=8472\]](https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=8472) [In Persian]
- Khamenei, S. A. (2011). Speech in a meeting with members of the Supreme Council of the Cultural Revolution, 13 June 2011. Retrieved from [\[https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=18292\]](https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=18292) [In Persian]
- Khamenei, S. A. (2012). Speech in a meeting with youth from North Khorasan Province, 14 October 2012. Retrieved from [\[https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=21252\]](https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=21252) [In Persian]
- Khamenei, S. A. (2013). Speech in a meeting with a group of scholarly women from seminaries and universities, 11 May 2013. Retrieved from [\[https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=22536\]](https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=22536) [In Persian]
- Khamenei, S. A. (2015). Speech in a meeting with a group of students, 11 July 2015. Retrieved from [\[https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=30255\]](https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=30255) [In Persian]
- Khamenei, S. A. (2016). Speech in a meeting with members of the organizing committees for the Congress of Martyrs of Kohgiluyeh and Boyer-Ahmad and North Khorasan Provinces, 26 September 2016. Retrieved from [\[https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=34514\]](https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=34514) [In Persian]
- Khamenei, S. A. (2017a). Speech in a meeting with a group of students, 07 June 2017. Retrieved from [\[https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=36775\]](https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=36775) [In Persian]
- Khamenei, S. A. (2017b). Speech in a Quranic gathering, 27 May 2017. Retrieved from [\[https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=36663\]](https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=36663) [In Persian]
- Khamenei, S. A. (2021). Speech in a video meeting with eulogists, 03 February 2021. Retrieved from [\[https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=47254\]](https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=47254) [In Persian]
- Khamenei, S. A. (2022). Speech in a meeting with Friday prayer leaders from across the country, 27 July 2022. Retrieved from [\[https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=50689\]](https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=50689) [In Persian]
- Khamenei, S. A. (2023). Speech in a meeting with veterans and activists of Sacred Defense and Resistance, 20 September 2023. Retrieved from [\[https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=53887\]](https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=53887) [In Persian]
- Kuchaei, M.-B., & Javidi, F. (2014). Family Social Problems: Disorder, Violence, and Divorce. *Agah*. [In Persian]
- Kulaynī, M.-b.-Y. (1987). *Al-Kāfī*. Dār al-Kutub al-Islāmiyyah. [In Arabic]
- Laythī Wasiṭī, A.-b.-M. (1997). *Uyūn al-Ḥikam wa al-Mawā'idh*. Dār al-Ḥadīth. [In Arabic]
- Lefteh Ahzani, J.-A. (2005). *Science of Medicine and Health in Islam*. Dar al-Kitab al-Islami. [In Arabic]

- Mehrabi Koushki, A., & Bagheri, A. (2021). Political Functions of Endowment in Establishing a New Islamic Civilization from the Supreme Leader's Perspective. *Endowment and Everlasting Heritage*, 29(115), 95-112. [In Persian]
- Mirkhani, E.-S. (2005). Family Identity Crisis: Interaction of Revelation, Tradition, and Modernity. *Family Jurisprudence and Law Journal*, 37(38), 53-71. [In Persian]
- Misbah Yazdi, M.-T. (2000). Islamic Principles and Values and the Threat of Cultural Invasion. *Correspondence and Thought Journal*, 4(6), 57-102. [In Persian]
- Mo'tamedi, A., & Khanjani, M. (2020). Religiosity, Spirituality, and Health. *Culture and Health Promotion*, 4(13), 510-520. [In Persian]
- Mohammadi Reyshahri, M. (1988). *Mizān al-Ḥikmah*. Propagation Office. [In Persian]
- Mohammadi, A. (2014). *Islamic Lifestyle: Islamic and Western Foundations*. Young Thought Publications. [In Persian]
- Motahari, M. (2010). *A Glance at the Prophetic Biography*. Sadra. [In Persian]
- Mousavi-Nia, S.-M., & Jalilian, S. (2018). The Role of Cultural Independence in Lifestyle. *Islamic Social Researches*, 24(117), 31-54. [In Persian]
- Muttaqi Hindi, A.-b.-H. (2010). *Kanz al-'Ummāl*. Dār Ihyā al-Turāth. [In Arabic]
- Najafi, H., et al. (2013). Examining Islamic Lifestyle Strategies in the Family Institution Derived from Hadiths. *Propagational Training Research Journal*, 1(1), 144-164. [In Persian]
- Nooratikah, W., & Mohd Razali, C.-W. (2022). The Impact of Listening to Quran Recitation or Memorization on Muslims' Physical and Mental Health: Evidence from a Systematic Review. National Library of Medicine Website. [In Persian]
- Parhoud, F., & Parhoud, F. (2020). Iranian-Islamic Lifestyle and Media Knowledge. *Horizons of Humanities*, 12(45), 73-86. [In Persian]
- Rāghīb Isfahani, H.-b.-M. (1984). *Mufradāt Alfāz al-Quran*. Dār al-'Ilm. [In Arabic]
- Rahi, M. (2020). Comparison of Islamic and Western Lifestyles. *Rahnamoun-e Velayat Quarterly*, 5(257), 74-90. [In Persian]
- Rahimi, N., & Salehi, S. (2012). True Mysticism and False Mysticism. *Mā refat Journal*, 21(177), 101-118. [In Persian]
- Rahimpour Azghadi, H. (2002). Islam and Modernity: Rationality and Humanism. *Book Review Magazine*, 23(28), 17-39. [In Persian]
- Rāwandī, F.-b.-A.-H. (1988). *Al-Nawādir*. Dār al-Kutub. [In Arabic]
- Sa'edian, M., et al. (2013). Family Pathology in Western Culture from Ayatollah Khamenei's Perspective. *Ethics Journal*, 3(11), 141-168. [In Persian]
- Sadeghi Fasaee, S., & Erfanmanesh, I. (2013). Sociological Analysis of the Effects of Modernization on Iranian Families and the Need for an Iranian-Islamic Model. *Women in Culture and Arts Journal*, 5(1), 61-82. doi:10.22059/jwica.2013.30353 [In Persian]
- Tayyeb-Hosseini, S.-M. (2007). *Mufradāt al-Quran*. Research Institute of Seminary and University. [In Persian]
- Ṭuraiḥī, F.-b.-M. (1996). *Majmā' al-Baḥrayn*. Mortazavi. [In Arabic]
- Ṭūsī, M.-b.-H. (1990). *Misbāḥ al-Mutuhajjid*. Fiqh al-Shi'a Institute. [In Arabic]
- Zarvandi, J., & Rahmani, N. (2022). Presenting a Model and Content Analysis of the Supreme Leader's Statements on the Islamic Lifestyle. *Scientific Quarterly of Applied Quran and Hadith Studies*, 2(1), 21-45. [In Persian]

How to cite:

Rezaei, H. (2025). Examining Doctrinal Strategies to Counter the Promotion of Western Lifestyles through Ayatollah Khamenei's Quranic Perspective. *Quran, Culture And Civilization*, 5 (4), 25-48.
doi:10.22034/jksl.2024.453196.1342